UUTISET

K-kauppiaat tapaavat lähituottajia kuudella paikkakunnalla

SEINÄJOKI (MT)
Joutsalaisella juustomestarilla **Markku Liiaksella** oli torstaina suuri päivä: hänen vuosia kypsyttelemästään ajatuksesta – ainoasta täysin kotimaisesta aidosta cheddar-juustosta – tuli totta. Liias esitteli Aito cheddar -tuotemerkillä myytävän juuston K-ruokakauppiaiden ja Ruokatiedon järjestämillä lähiruokatreffeillä Seinäjoella.

Liias on työskennellyt juustomestarina yli 20 vuotta, Suomen lisäksi oppia on karttunut muun muassa Kanadasta.

”Jukolan tila Leivonmäellä on ainoa suomalainen maitotila, jolla on oma juustola. Jukolan juustolan tuotteet valmistetaan kokonaan yhden tilan raakamaidosta.”

Cheddarin valmistukseen käytetään vain aamulypsettyä maitoa. Kello yhdeksältä maito on siirtynyt tilatankista juustolaan, ja seuraavana aamuna juustot ovat valmiita vähintään kuuden viikon kypsytykseen.

Tuotteet tulevat markkinoille parin viikon päästä.

Hyviä kokemuksia kertynyt

Lähiruokatreffeille Seinäjoen yliopistokeskuksen aulaan oli saapunut parikymmentä pohjalaista lähiruokatuottajaa. Esittelypöytien ympärillä kierteli saman alueen K-ruokakauppiaita tutustumassa lähiseutunsa ruokatarjontaan.

Lähiruokatreffit on kuuden alueellisen tapahtuman sarja, kertoo tapahtumaa koordinoiva ympäristöpäällikkö **Timo Jäske** Ruokakeskosta. Tällä viikolla tapahtuma on jo järjestetty Seinäjoen lisäksi Oulussa ja Kuopiossa. Ensi viikolla kiertue jatkuu Tampereelle, Naantaliin ja Vantaalle.

”Sekä kauppiaat että tuottajat ovat olleet tapahtumaan tyytyväisiä. Sekä Kuopiossa että Oulussa syntyi oikeaa ja aitoa kauppaa, monet kauppiaat saivat uusia paikallisia tuotteita valikoimiinsa ja valmistajat saivat markkinoilta jalansijaa.”

Hänen mukaansa esimerkiksi Kuopiossa näkyi, miten saman maakunnan kauppiaat ja tuottajat saattoivat kohdata toisensa ensi kerran.

Jäske arvioi, että lähiruokatreffejä saatetaan järjestää myöhemmin lisää.

”Käymme kesäkuun kiertueen jälkeen palautetta läpi ja pohdimme jatkoa. Esimerkiksi Pohjanmaa on iso maakunta. Tilausta useammalle tapahtumalle samankin maakunnan alueella varmaankin on.”

Uusia kontakteja syntyi

Seinäjoen treffeillä oli Liiaksen lisäksi tuotteitaan esittelemässä muun muassa **Eveliina Jukkola** Jukkolan juustolasta Lohtajalta. Hän esitteli leipäjuustoja, joilla on jo vahva jalansija K-kaupoissa. Pirkka-merkillä myytävät pienet juustokiekot ovat yrityksen valmistamia.

Nyt esittelyssä olivat yrityksen omalla merkillä myytävät leipäjuustot.

Mehiläistarhaaja **Jyrki Uusitalo** Pedersörestä esitteli kävijöille tilansa hunajia, pakurikääpää ja siitepölyä, ilmajokinen Namitupa muun muassa Pöyröot-salmiakkijauhetta ja vahvasti salmiakkisia karamellejaan.

”Kyllä tänne kannatti tulla. Vaikka meillä on jo myyntiä eri puolilla maata ja lisäksi Ruotsissa, täällä on syntynyt uusia kontakteja”, kehuu Namituvan tuotteita esitellyt **Lotta Laine**.

JUHANI REKU

Urpilainen luopuisi voimalaitosverosta

Valtiovarainministerin tehtävät tänään jättävän **Jutta Urpilaisen** (sd.) mielestä eduskunnan jo hyväksymästä windfall- eli voimalaitosverosta voitaisiin luopua. Urpilainen esitti Kauppalehden haastattelussa torstaina, että asiaa pohdittaisiin juhannuksen jälkeen alkavissa minihallitusneuvotteluissa.

Voimalaitosverolakia ei ole saatettu voimaan, koska EU:n valtiontukikäsittely on kesken. Valtiovarainministeriö vahvisti torstaina, ettei veroa peritä tänä vuonna.

Veroa kerättäisiin ennen vuotta 2004 valmistuneilta vesi-, ydin- ja tuulivoimaloilta. Tämän vuoden verotuotto olisi ollut 50 miljoonaa euroa.

Metsäteollisuus ry kannusti tiedotteessaan uutta valtiovarainministeriä **Antti Rinnettä** (sd.) tarttumaan Urpilaisen esitykseen.

JUHA KAIHLANEN

Ruuan erikoismyymälöiden määrä tuplaantunut viidessä vuodessa

Päivittäistavarakaupan voittajia ovat viime vuonna olleet Lidl ja pienet ruuan erikoismyymälät. Alkon suunnitelmat 40 uudesta myymälästä voivat sekoittaa kaupan suurten pakkaa.

JUHA HARJU

”Varsinkin viikonlopun suuret ruokaostokset tehdään mieluiten sellaisessa paikassa, josta saadaan samalla kaikki ruokajuomat, myös viinit”, arvioi Lidlin Suomen toimitusjohtaja Lauri Sipponen.

Suuret pitävät päivittäistavaroiden kaupassa pintansa, mutta taustalla pienet erikoismyymälät lisääntyvät runsaasti. Erikoismyymälöiden lukumäärä on tuplaantunut viidessä vuodessa.

Nyt erilaisia leipä- luomu- ja lähiruokakauppoja on noin 900, kertoo Nielsenin tekemä markkinatutkimus.

Myymälöiden markkinaosuus kertoo niiden olevan hyvin pieniä. Nielsenin mukaan kaupat kokosivat yhteensä 1,7 prosentin osuuden päivittäistavarakaupan myynnistä.

Myynnin arvon kasvu on ollut viime vuosina hurjaa. Kolmena viime vuonna kasvuprosentti on ollut kaksinumeroinen, viime vuonna 11,9 prosenttia.

Yhteensä niiden myynnin arvo oli viime vuonna noin 281 miljoonaa euroa. Koko alan myynnin arvo oli 16,55 miljardia euroa.

Pro Luomu-yhdistyksen toiminnanjohtajan **Marja-Riitta Kottilan** mukaan pienet myymälät liittyvät luomua enemmän lähiruokaan.

”Lähimyymälä liittyy lähiruokaan. Se on sekalainen seurakunta. Myymälä voi olla yhteen tuotteeseen keskittyvä maatila tai siellä voi olla koko tuotevalikoima”, Kottila kertoo.

Osuus on noussut vuodesta 2009 melkein 0,5 prosenttiyksikköä ja erikoismyymälät ovat jo ohittaneet Stockmannin ja ABC-myymälät.

Lidl tuplasi liikevaihdon viidessä vuodessa

Toinen päivittäistavarakaupan voittaja on ollut Lidl. Sen liikevaihto on lähes kaksinkertaistunut viidessä vuodessa.

Viime vuonna se oli noin 1,3 miljardia euroa.

Lidlillä markkinoinnin kärkenä on koko kevään ajan ollut kotimainen ruoka. Päivittäistavarakaupan PTY toimitusjohtaja **Kari Luoto** kuitenkin arvioi, että kuluttajien talouden heikko tilanne auttaa Lidliä.

”Kuluttajien käyttäytyminen suosii tällä hetkellä kaupan omien merkkien ja tarjousten ostamista. Se vahvistaa Lidliä”, Luoto sanoo.

Viime vuonna Lidl lisäsi PTY:n mukaan markkinaosuuttaan 1,4 prosenttiyksikköä. Luoto pitää kasvua kovana.

”Alkuvuosina Lidl kasvoi myymäläverkoston kasvun ansioista. Nyt kasvu tuli olemassa olevista kaupoista.”

Tosin Lidlin markkinaosuus on hieman epäselvä. Kaupan markkinaosuutta mittaava Nielsen arvioi Lidlin osuudeksi 6,6 prosenttia. Lidl itse ilmoittaa osuudekseen 8,1 prosenttia. Se luku on myös PTY:n tilastoissa.

”Meidän luvussa on mukana myös käyttötavaroiden myynti, mutta Lidl kertoo, ettei se ole kovin suuri”, Luoto selittää.

Alko etsii uusia liiketiloja

Tulevaisuudessa kaupan voimasuhteita saattaa nitkauttaa Alkon liikkeiden sijoittuminen.

Alkojen lukumäärä ei kasva, mutta tiloja etsitään noin 40 uudelle myymälälle. Osa vaihtaa kyljessä olevaa kauppaketjua.

Näin on käynyt jo esimerkiksi Kauhavalla. Alko siirtyi K-kaupan tiloista Lidlin katon alle toukokuussa.

”Alkon sijoittumisella on suuri merkitys kaupalle. Arvioimme vuonna 2008, että Alko naapurina lisäisi liikevaihtoa 15 prosenttia. Nykyisen jäsenyrityksiltä saadun palautteen mukaan vaikutus olisi jopa suurempi”, Luoto sanoo.

Neljä Alkoa on jo Lidlien yhteydessä ja lisää tulee.

”Alkon kanssa on suunnitteilla useita hankkeita eri puolilla Suomea. Näistä emme voi Alkon lupa-asioiden vuoksi kertoa etukäteen tarkemmin”, Lidlin Suomen toimitusjohtaja **Lauri Sipponen** kommentoi.

Luodon mukaan Alko on aikaisemmin sijoittunut sinne, missä on eniten asiakasvirtaa. Nyt politiikkaa on muuttumassa.

Taustalla on hallituksen vuoden 2012 terveen kilpailun edistämisohjelma. Siinä todetaan Alkon sijoittumisen vahvistavan kahden suurimman kaupparyhmän asemaa.

Alkon palvelujohtaja **Kari Pennasen** mukaan ohjelma on yksi kriteereistä liikepaikan valinnassa.

”Teemme yhteistyötä kaikkien ketjujen kanssa. Esimerkiksi yhteistyö Suomen Lähikaupan kanssa laajenee kesällä”, Pennanen sanoo.

Alkon avaa kesäkuussa viidennen myymälän Siwan naapuriin Helsingissä.

Yksi kaupan häviäjistä on Stockmann. Verkkokauppa uhkaa tavaratalojen myyntiä ruokakauppoja enemmän. Lisäksi Stockmannilla on vaikeaa Venäjällä.

Stockman ilmoittikin viikolla yt-neuvotteluista, joissa aiotaan vähentää 180 henkilöä. Stockmannin yhteydessä toimii kuusi Alkoa.

AIMO VAINIO

Päivittäistavarakaupan markkinaosuudet 2013

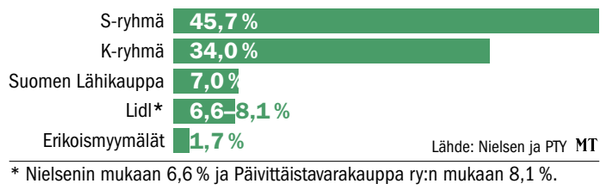

* Nielsenin mukaan 6,6 % ja Päivittäistavarakauppa ry:n mukaan 8,1 %.

Venäläinen lähtee nyt Viroon ostoksille

Venäjän-vienti voi hiipua 40 prosenttia

HÄMEENLINNA (MT)
”Lappeenrannassa on tänä kesänä hiljaista”, sanoo Elinkeinoelämän keskusliiton johtaja **Kai Mykkänen**.

Venäläiset toivat viime vuonna puolet matkailutuloista.

Nyt venäläinen on euroissa 15–20 prosenttia köyhempi, Mykkänen totesi keskiviikkona EK:n seminaarissa Hämeenlinnassa.

”Jos heikko rupla jää pysyväksi ja kulutuskysyntä Venäjällä on jäissä, seuraavalla hallituskaudella Itä-Suomi on rakennemuutosaluetta.”

Viro kilpailee matkailussa

Mykkäsen mukaan rupla tuskin palautuu kokonaan nopeasti.

Venäläisten pitää myös totutella aiempaa hitaampaan ostovoiman kasvuun. Palkkojen nousu on hidastunut muutamaan prosenttiin vuodessa.

Edullinen Baltia kilpailee matkailussa Suomen kanssa.

”Periaatteellinen este matkustamiselle, Baltian itsenäistymisen trauma, alkaa hälvetä”, Mykkänen sanoo.

Länsivienti paikkaajana

Vienti Suomesta Venäjälle tippuu Mykkäsen mukaan tänä vuonna 10–40 prosenttia. Ukrainan kriisin pitkittyessä se voi romahtaa reaalisesti 30–40 prosenttia.

”Se saattelisi Suomen talouskehityksen pakkaselle tänä ja ehkä ensi vuonna”, Mykkänen sanoo.

EK:n johtavan ekonomistin **Penna Urrilan** mukaan Suomen bruttokansantuotteen nollakasvu tänä vuonna on realistinen ennuste. Se ei salli Venäjän tilanteen heikkenevän enää paljoa.

Mykkänen korostaa, että vaikka Suomi on Liettuan kanssa Euroopan Venäjä-riippuvaisin talous, Suomi on kuitenkin läntinen talous.

”2–3 prosentin kasvu länsiviennissä riittäisi kahdessa vuodessa paikkaamaan romahduksen Venäjän viennissä.”

Suurkaupunkien nuoret kiittävät

Venäjän talous jarruttaa nyt voimakkaasti. Kasvu oli hidastunut jo ennen Ukrainan kriisiä.

Mykkänen pohtii, tarvitsiko presidentti **Vladimir Putin** kriisiä poliittisesti.

Krimin haltuunotto on vahvistanut Putinin suosiota merkittävästi.

Kansallismielisyyden aalto on pyyhkäissyt kaupunkien yli. Kun aiemmin Putinin vahvin kannattajakunta oli maaseudun iäkäs, konservatiivinen väestö, nyt häntä kiittävät myös Moskovan ja Pietarin liberaalit, koulutetut nuoret.

Oligarkit ylpeilevät pakotelistalla

Entä oligarkit? Mykkäsen mukaan he eivät pysty esittämään Putinille kovia vaatimuksia nykyisessä ilmapiirissä.

Oligarkkien ainoa mahdollisuus on ottaa vastaan Krim-mitaleita ja ylpeillä länsimaiden pakotelistalle päätymisellä.

Venäjä on vähätellyt pakotteita. Mykkäsen mukaan riski kansainvälisistä rahoitusmarkkinoista irtikytkeytymisestä kuitenkin huolestuttaa itänaapurissa.

Energiakauppaan osallistuvien pankkien ja välittäjien joutuminen pakotelistalle on Mykkäsen mukaan jo vaikeuttanut dollarimääräisen kaupan käyntiä – ja vientitulojen välittymistä kulutukseen ja investointeihin Venäjällä.

PAULA LIESMÄKI

Venäjä ja Ukraina heiluttavat vehnän hintaa

Maatalouden tuottajahinnat laskevat tänä vuonna, POP Pankki ennustaa. Ukrainan kiisi heiluttelee vehnän hintaa ainakin lyhytaikaisesti.

Maataloustuotteiden kysyntä hidastuu samalla, kun alan tuotanto Suomessa kasvaa.

”Tuottajahintojen lasku vauhdittuu”, johtaja **Timo Hulkko** POP Pankkiliitosta uskoo.

POP Pankki julkisti keskiviikkona suhdanne-ennusteensa. Suomen talouden kasvu on tänä vuonna nollassa. Ensi vuonna orastaa epävarma 1,4 prosentin kasvu.

Viljatiloilla koetaan suhteessa suurinta hintojen laskua. Hankalaa on sianlihankin tuottajilla. Halpaa sianlihaa tulvii Euroopan markkinoille.

Sianlihan hinta saattaa pudota kaksi prosenttia, mutta muissa tuotteissa ennakoidaan vähäisiä hintamuutoksia. Maitotiloilla lasku näkyy vasta jälkitilissä.

Hulkko ei usko, että Ukrainan kriisi aiheuttaa pysyviä hintavaikutuksia, mutta se heilauttelee täälläkin maataloustuotteiden hintoja.

Ukraina ja Venäjä tuottavat lähes viidenneksen maailman vientivehnästä.Vehnän hinta nousee tai laskee sen mukaan, miten riitapukarit onnistuvat sadossa ja sen korjuussa.

Rehujen ja lannoitteiden hinnat halpenevat, mikä helpottaa hieman viljelijöiden taloustilannetta.

Venäjän-kauppa epävarmaa

Suomen koko Venäjän-kauppa on epävarmaa Ukrainan kriisin takia. Tilanne voi jatkua pitkään. Venäläiset kestävät huonoa taloutta isänmaallisessa hurmoksessa.

”Halpoja sianruhon osia viedään useimmiten kannattamattomasti Venäjälle”, Hulkko arvailee.

POP Pankki ennustaa Suomen viennin vauhdittuvan loppuvuodesta, mikä auttaa yrittäjien reaalituloja 3,6 prosentin kasvuun. Viljelijät eivät pääse mukaan imuun.

Yrittäjien tulot polkevat tänä vuonna paikallaan kuten kotitalouksien yleensäkin. Ostovoima jatkuu huonona, sillä palkat eivät parane.

Eläkkeet heikkenevät reaalisesti.

”Suomen vienti lähtee kasvuun loppuvuodesta”, Hulkko uskoo.

JUHANI VIITALA

POP Pankin suhdanne-ennuste

	2012	2013	2014e	2015e
		Määrän muutos, %		
Bruttokansantuote	–1,0	–1,4	0,0	1,4
Tuonti	–0,7	–1,8	1,0	1,0
Vienti	–0,2	0,3	1,5	2,2
Kulutus	0,4	–0,3	0,3	0,6
Investoinnit	–0,8	–4,6	–2,5	2,2
Inflaatio, %	2,8	1,5	1,5	1,8
Työttömyysaste, %	7,7	8,2	8,6	8,2

e POP Pankin ennuste